

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PREDSJEDNIK

Haag, 11. novembar 2011.

Obraćanje sudije Patricka Robinsona, predsjednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija

Ekselencije,

Gospodine predsjedniče, prvo mi dozvolite da vam čestitam na preuzimanju funkcije predsjedavajućeg Generalne skupštine i da vam izrazim svoju zahvalnost na istrajnoj podršci koju vaša zemlja pruža Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju.

Čast mi je da se danas pojavim pred vama u svojstvu predsjednika Međunarodnog suda i da Generalnoj skupštini predstavim osamnaesti godišnji izvještaj Međunarodnog suda.

Trenutno, postupci protiv dvije osobe protiv kojih je Međunarodni sud podigao optužnice nalaze se u pretpretresnoj fazi, protiv 16 osoba se vode prvostepeni postupci, a 17 osoba je u žalbenom postupku. Tokom protekle godine, pretresna vijeća su izrekla presude u predmetima *Gotovina i drugi, Đorđević i Perišić*. Žalbeno vijeće je izreklo jednu presudu u postupku preispitivanja u predmetu *Šljivančanin* i jednu presudu po žalbi u predmetu *Hartmann*. Do danas, Međunarodni sud je okončao postupke protiv 126 osoba od ukupno 161 osobe protiv kojih je Međunarodni sud podigao optužnice.

Dana 26. maja 2011., Ratko Mladić je uhapšen u Srbiji, nakon što je 16 godina bio u bjekstvu. Tužilaštvo je 1995. optužilo Mladića za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine za koje se navodi da su počinjeni od 1992. do 1995. tokom sukoba u Bosni i Hercegovini. Mladić je 31. maja prebačen u Haag, gdje će mu se suditi. Ubrzo nakon hapšenja Mladića, preostali optuženi u bjekstvu, Goran Hadžić, uhapšen je i prebačen na Međunarodni sud nakon što je bio u bjekstvu sedam godina. Hapšenje Mladića i Hadžića predstavlja prekretnicu u istoriji Međunarodnog suda i približava nas uspješnom okončanju našeg mandata. Suđenjem dvojici preostalih optuženih u bjekstvu sve osobe protiv kojih je tužilac podigao optužnicu suočiće se sa sudskim postupkom, a Međunarodni sud će savladati još jednu prepreku na putu ka eliminisanju nekažnjivosti.

Međunarodni sud nastavlja da provodi sve moguće mjere kako bi ubrzao postupke bez žrtvovanja zakonitosti sudskog postupka. Tokom godina, Međunarodni sud neprekidno preispituje svoje procedure i donio je niz reformi kako bi poboljšao svoj rad.

Međutim, kako se Međunarodni sud približava kraju svog mandata, visoko kvalifikovano i prijeko potrebno osoblje i dalje napušta Međunarodni sud u alarmantnom broju zbog sigurnijeg zaposlenja negdje drugdje. Gubitak iskusnog osoblja Međunarodnog suda značajno utiče na postupke, stavlja ogroman teret na preostalo osoblje Međunarodnog suda i dugoročno će predstavljati mnogo veći finansijski teret za međunarodnu zajednicu. I pored rezolucije Generalne skupštine i tri rezolucije Savjeta bezbjednosti, koje su imale za cilj da ohrabre usvajanje inicijativa Sekretarijata UN-a za zadržavanje osoblja Međunarodnog suda, nisu postignuti nikakvi značajni rezultati. Međunarodni sud i dalje traži podršku za dvije mjere koje će pomoći da se zadrže zaposlene i nađa zamjena za njih.

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

Prvo, neophodno je da se uzme u obzir inicijativa za zadržavanje osoblja Međunarodnog suda s dugim stažom i osoblja odanog Sudu. Predlaže se da samo oni zaposleni koji imaju više od pet godina neprekidne službe i koji ostaju do ukidanja njihovih radnih mjesta budu kvalifikovani za tu inicijativu. Savjetodavni odbor za administrativna i budžetska pitanja (ACABQ) je 2008. usvojio inicijativu za zadržavanje osoblja, a izvještaj generalnog sekretara o tom pitanju uključio je kalkulacije koje pokazuju da bi eventualni troškovi bili više nego nadoknađeni uštedama u vezi sa smanjenim stopama zamjene u smislu manje rotacije i veće produktivnosti i efikasnosti. Pružanje direktnog poticaja zaposlenima da ostanu do stvarnog ukidanja njihovih radnih mjesta pokazalo se izuzetno efikasnim u drugim organizacijama koje su smanjivale broj osoblja. Pored toga, gledano dugoročno, zadržavanje iskusnog osoblja je najefikasniji i najisplativiji pristup za Međunarodni sud, jer je trošak zamjene zaposlenih koji odlazi veći od onog koji se veže za predloženu inicijativu za zadržavanje osoblja.

Drugo, kako se Međunarodni sud približava okončanju svog rada, izvjesno je da će se stopa odliva osoblja povećati ukoliko se ne preduzmu efikasne mjere. Stoga je neophodno da Međunarodni sud ima mehanizme koji će mu omogućiti da brzo i efikasno zamijeni zaposlene na ključnim pozicijama. Međunarodni sud je imao sreće da privuče znatan broj visokokvalifikovanih stažista, od kojih bi neki bili idealni kandidati za pozicije na nivou P2. To naročito stoji za sudska vijeća gdje postoji veliki odliv mlađeg osoblja i znatno vrijeme potrebno da se novi zaposleni upoznaju sa radom vijeća. Nažalost, prema postojećim regulativama, stažisti se ne mogu zaposliti u roku od šest mjeseci po okončanju stažiranja. Međunarodnom sudu, stoga, treba odobriti izuzimanje od relevantnih regulativa kako bi Sud mogao iskoristiti te resurse i proširiti krug kvalifikovanih i iskusnih kandidata. To bi imalo neposredan i pozitivan učinak na ekspeditivno okončanje aktivnosti u prvostepenim i žalbenim postupcima. Izuzeće od šestomjesečnog pravila ne bi imalo nikakve finansijske posljedice, a bivši stažisti bi se morali prijaviti putem redovnog procesa izbora osoblja Inspira. Ured za upravljanje ljudskih resursima je naznačio da nema ništa protiv izuzeća od pravila šestomjesečnog prekida službe za stažiste kako bi se mogli prijaviti na radna mjesta na MKSJ-u.

Međunarodni sud, stoga, ponovo upućuje molbu međunarodnoj zajednici da bude dalekovidna i da pomogne Međunarodnom sudu da zadrži i nađe zamjenu za svoje zaposlene. Što duže ovaj problem bude trajao, to će se više produžiti rad Međunarodnog suda, a to će dugoročno biti veći trošak za međunarodnu zajednicu.

Ekselencije,

Druga oblast u kojoj trebamo podršku država članica Generalne skupštine tiče se osnivanja fonda za žrtve. U mojim ranijim izvještajima Savjetu bezbjednosti, istakao sam potrebu obeštećenja žrtava i svjedoka. Više od 6.900 svjedoka i osoba u njihovoj pratnji iz cijeloga svijeta pozvano je da se pojave pred Međunarodnim sudom. Bez hrabrosti tih svjedoka da istupe i svjedoče, ne bi bilo suđenja i vladala bi nekažnjivost. Te žrtve sukoba u bivšoj Jugoslaviji prema međunarodnom pravu imaju pravo na kompenzaciju za zločine koji su nad njima počinjeni. Ja sam i ranije pozvao Savjet bezbjednosti da osnuje fond za žrtve zločina koji su u nadležnosti Međunarodnog suda i time udahne život u Deklaraciju Generalne skupštine o osnovnim principima pravde za žrtve zločina i zloupotrebe vlasti od 29. novembra 1985. Međunarodni sud je pokrenuo inicijative kako bi uspostavio neku vrstu sistema za pomoć i podršku žrtvama. Želim da najavim nešto što bi se moglo smatrati prvim uspješnim korakom u tom procesu: Međunarodna organizacija za migracije je obezbijedila sredstva za provođenje sveobuhvatne procjene koja ima za cilj da Međunarodnom sudu pruži smjernice o primjerenim i izvodivim mjerama pomoći i mogućim načinima finansiranja. Naglašavam da predviđene mjere neće nametnuti nikakvu obavezu državama članicama da obezbijede finansiranje, već bi se one finansirale dobrovoljnim prilozima. Time bi se Međunarodni sud donekle približio stalnom Međunarodnom krivičnom sudu koji ima fond za žrtve. Međunarodni sud ne može samo izricanjem presude da dovede do mira i pomirenja u

regionu. Druga sredstva treba da budu komplementarna krivičnim procesima ukoliko se želi postići trajan mir, a jedno takvo sredstvo bi trebalo da budu adekvatne nadoknade žrtvama za njihovu patnju. Želim da pozovem države članice Generalne skupštine da pruže podršku tim inicijativama.

Godine 1954., Dag Hammarskjöld, drugi generalni sekretar Ujedinjenih nacija, rekao je: "Ujedinjene nacije nisu osnovane kako bi nas odvele u raj, već kako bi nas spasile od pakla." Mi na Međunarodnom sudu shvatamo da bi se ono kroz šta svijet prolazi u posljednje vrijeme moglo pravilno opisati kao pakao, a to se ogleda i u pitanjima s kojima se Ujedinjene nacije moraju baviti u posljednje vrijeme. Ipak, ja pozivam države članice Generalne skupštine da ne izgube iz vida važnost međunarodnog krivičnog pravosuđa u našoj neprekidnoj potrazi za međunarodnim mirom. Zastrašujući efekat prijetnje krivičnim sankcijama uvijek je bio način na koji vladamo prizemnijim dijelom naše prirode. Svaki put kada neki šef države sjedne za pregovarački sto, umjesto što podigne slušalicu da pozove ministra odbrane, međunarodno krivično pravosuđe je uspjelo. Svaki put kada neki general naredi svojim trupama da obuzdaju demonstrante, umjesto da otvore vatru na njih, međunarodno krivično pravosuđe je uspjelo. Svaki put kada neka osoba na vlasti odabere mir umjesto nasilja, međunarodno krivično pravosuđe je uspjelo.

Međunarodno krivično pravosuđe nije rješenje za sve naše probleme. Ono - kao i same Ujedinjene nacije - nikad nije bilo zamišljeno da nas odvede u raj, već je bilo namijenjeno da nas spasi od neumoljivog pada u ponor samouništenja. Ono je važan dio velike slagalice na kojoj svi moramo da radimo kako bismo došli do rješenja. Mi na Međunarodnom sudu smo ponosni što smo dio rješenja, zajedno sa vama državama članicama Ujedinjenih nacija. Zauzvrat mi se obavezujemo da ćemo obaviti zadatak koji ste nam povjerili.

Ekselencije,

Ne tako davno, međunarodno krivično pravosuđe bilo je samo san u glavama onih koji su težili sigurnijem i pravičnijem svijetu. Taj san sada postaje realnost. Međunarodni sud je pokazao međunarodnoj zajednici da je međunarodno humanitarno pravo korpus propisa koji se mogu sprovesti; da su njime u svom radu obavezani najviši zvaničnici država; i da je vladavina prava živa, vitalna realnost koja čini dio tkiva naše civilizacije. Međunarodni sud predstavlja težnje međunarodne zajednice da obezbijedi da pravda nadvlada nekažnjivost, za šta svi treba da budemo zainteresovani.

Upravo iz tih razloga, zadatak Međunarodnog suda, koji nam je povjeren, nije samo naš zadatak, već zapravo zadatak svih koji su danas ovdje. Ja stoga pozivam sve države članice Generalne skupštine da nam pomognu u našoj riješenosti da rad Međunarodnog suda okončamo na ekspeditivan i pravičan način.

Zahvaljujem vam na ljubaznoj pažnji s kojom ste me danas saslušali.